

De voorjaarsnota en het perspectief op de meerjarenbegroting

Inleiding

Afgelopen 20 juni na afloop van onze openbare fractievergadering reed ik naar huis via de Neerrijt, toen ik opeens een damhert zag wat bevroor in het licht van mijn koplampen. Ik zette even mijn auto stil tot het hertje zich na een laatste blik op mijn auto omdraaide en wegrende. Ik besepte toen opnieuw hoe fijn het is om in Bergeijk een landelijke gemeente te wonen met haar herkenbare kernen en niet in de grote stad.

Het is echter tegelijkertijd een fikse opgave om dat zo te houden. We hebben het over het algemeen goed in Bergeijk. De openbare ruimte wordt prima onderhouden, we hebben een fantastisch buitengebied wat niet alleen voor onze toeristen een pluspunt is. We kennen een zeer levendig verenigingsleven, wat we terecht goed ondersteunen en onze gemeenschapshuizen hebben een grote toegevoegde waarde in het bevorderen van de sociale cohesie. Daarnaast hebben we een huishoudboekje waar menig gemeente jaloers op is. Ook niet onbelangrijk is dat we als bestuur veel investeren in goede verhoudingen, elkaar wat gunnen en ons op de inhoud richten en elkaar respecteren. We zien om ons heen dat dat niet vanzelfsprekend is. Als gemeenteraad verdienen we dat klopje op de schouder.

Er liggen echter wel drie gevaren op de loer:

- We moeten niet al te vergenoegd zijn over hoe Bergeijk ervoor staat, er is altijd ruimte voor verbetering!
- Daarnaast moeten we blijven beseffen dat “iedereen mee moet kunnen doen” in Bergeijk. Ik werd me daar nog eens extra van bewust toen in het ED melding werd gemaakt van het feit dat ongeveer 900 inwoners nog steeds de naweeën van Corona ervaren en we konden constateren dat ongeveer 350 inwoners vorig jaar in aanmerking kwamen voor een energietoeslag.
- Ook bestaat het gevaar dat inwoners onze gemeenteraad als een eenheidsworst gaan zien. Democratie gedijt absoluut niet bij polarisatie, dat kunnen we iedere dag constateren maar aan de andere kant bestaat democratie ook alleen dankzij verschillende opvattingen en bestuursstijlen.

De Lokale partij Bergeijk wil in deze bijdrage eigen accenten leggen en voorstellen doen die wij na een dialoog in de gemeenteraad in de meerjarenbegroting terug willen zien. Na een korte financiële beschouwing zal ik de 9 taakvelden zoals opgenomen in de begroting voorzien van accenten die de LPB zou willen leggen in de komende jaren. Niet als kritiek op het huidige beleid maar als aanvulling en intensivering om Bergeijk nog mooier en socialer te maken.

De euro's die we direct (gemeentelijke belastingen) en indirect (uitkering gemeentefonds) van onze inwoners en toeristen krijgen en weer uitgeven.

Ik zeg het maar ronduit, Bergeijk is een rijke gemeente. Jaar na jaar houden we miljoenen over die onze algemene reserve doen groeien. Samen met onze reserves en voorzieningen is dit opgelopen tot een totaal van 37,4 miljoen. Daarnaast hebben we nog ontzettend veel grond in bezit wat een “stille” reserve is. Samengevat voldoende middelen om onze ambities te kunnen realiseren.

Nu wacht onze inwoners in 2024 een verhoging van de OZB van 8,08%. Dit is zo hoog omdat een meerderheid van de gemeenteraad vorig jaar heeft besloten de OZB-verhoging voor 2023 van 3,17% een jaar later te laten ingaan en niet gewoon te schrappen, zoals de LPB voorstelde. Nu is het gezien het feit dat we in 2027 een tekort op de begroting voorzien van ruim 2 miljoen euro niet verstandig om dit te verlagen maar we zouden wel met elkaar moeten afspreken dat de gekkigheid van vorig jaar om de verhoging een jaar vooruit te schuiven niet meer herhalen. Dit is toch echt korte termijn mooi weer politiek, onze inwoners verdienen beter. We verhogen de OZB of we verhogen de OZB niet, dat was ook de strekking van het amendement van de LPB vorig jaar.

Zoals gemeld voorzien we op termijn een tekort op onze begroting. We zijn daarom verheugd om te constateren dat onze eerdere zorgen over de financiële situatie bij onze samenwerkingsverbanden (verbonden partijen), breed gedeeld worden. Wij hameren hierop, niet in de eerste plaats vanuit inhoudelijke kritiek maar vanwege het feit dat de LPB van mening is dat samenwerkingsverbanden moeten meebewegen met onze begroting. Dit om onze ambities voor inwoners te kunnen blijven waarmaken.

Gezien de uitkomsten van de meicirculaire zien wij voor de komende twee jaar geen aanleiding om bezuinigingsvoorstellen te doen maar wel om met een blik vooruit te kijken naar het meerjarenperspectief, net zoals bij de samenwerkingsverbanden. Twee voorstellen hebben wij hiervoor.

Ten eerste kunnen wij ons iets voorstellen bij de inzet van algemene reserves om versneld kapitaallasten af te boeken.. Echter niet om begrotingsgaten te dichten maar enkel om nieuwe investeringen te dekken. Investerings die onze inwoners ten goede komen. Wellicht kunnen we met dit instrument enkele ambities versnellen. De omvang van onze algemene reserve van 13 miljoen maakt dit mogelijk.

In Bergeijk is voor het heffen van de toeristenbelasting het Kurtax model in 1998 ingevoerd. In 2013 is het tarief voor de laatste keer verhoogd naar 3,11 %. Ook na die tijd zijn wij fors blijven investeren in alles wat voor de toerist van belang is en wij zullen ook een voorstel doen om dit te intensiveren. Mede in het licht van ons financieel meerjarenperspectief stelt de LPB voor om vanaf 2025 het tarief drie jaren achtereen met 10% te verhogen. Het tarief komt dan in 2027 uit op 4,14%. Dit is globaal een 300.000 euro meeropbrengst in 2027. Wij hebben hiervoor een motie opgesteld die wij aan het einde van deze beschouwing zullen indienen.

Daarnaast zijn wij als LPB eigenlijk voorstander van omschakeling naar de invoering van een toeristenbelasting met een tarief per overnachting. Wij zien hierin twee grote voordelen: Het is veel transparanter richting de toerist wat betreft communicatie en vergelijking met andere gemeenten en het maakt voor ons als gemeente vergelijking met andere gemeenten veel makkelijker, aangezien

slechts een handjevol gemeenten in Nederland het Kurtax model hanteert. Graag horen wij hoe de andere fracties hier tegenaan kijken.

Bestuur en Ondersteuning

- Een flexibel personeelsbudget is iets dat wij kunnen ondersteunen. Voor onze ambities als raad kan extra personele inzet noodzakelijk zijn. Wij zijn echter van mening dat je dat goed moet vastleggen en niet moet anticiperen op mogelijke extra inkomsten. Neem gewoon een incidentele post op in de begroting voor 2024 of roep een reserve of voorziening in het leven. Dat maakt de inzet van middelen transparant en goed controleerbaar door de raad.
- Wij vragen de andere fracties om met ons mee te denken over een communicatiebudget voor de raad. Het college heeft professionele ondersteuning en ruime mogelijkheden in De Eyckelbergh. De raad als opdrachtgever van college en organisatie is echter wat publiciteit betreft volstrekt afhankelijk van journalisten. Willen wij de belangstelling voor gemeentepolitiek verhogen en de opkomst bij verkiezingen verhogen, dan zullen wij gedurende de vier jaren van een raadsperiode ook als raad zichtbaar moeten zijn. Laten zien waar wij over debatteren en hoe besluitvorming tot stand komt.
- Wij zouden graag als gemeenteraad de dialoog aangaan met de inwoners van Riethoven over de publicaties die ze afgelopen jaar het licht hebben doen zien. Complimenten dat inwoners zo meedenken over de toekomst van hun dorp. Wij willen daar graag de Schaalsprong bij betrekken en geven op voorhand aan dat in het licht van de discussie over Brede Welvaart het niet alleen over bouwen en economie gaat maar dat het voorzieningenniveau van Riethoven volwaardig onderdeel moet zijn van visieontwikkeling. De gunstige ligging van Riethoven ten opzichte van ASML is daarbij zeker van belang. Wat vele medewerkers van ASML overigens al hebben ontdekt. Wij willen geen van onze kernen tekortdoen en zullen desgevraagd ook de dialoog aangaan met onze andere kernen. Het helpt als de inwoners zelf initiatief nemen en voorstellen doen.

Veiligheid

- Onze BOA' s doen goed werk en zijn zichtbaar. Toch is er volgens ons verbetering mogelijk. Met drie BOA' s tegelijk op pad is waarschijnlijk niet de meest efficiënte manier van werken. Daarnaast is het wenselijk dat ze ook 's avonds(vaker) ingezet kunnen worden, zeker op vrijdagavond en zaterdagavond. Communiceer nog intensiever met onze inwoners dat we BOA' s hebben en ook hoe ze te bereiken zijn. Uitbreiding van het aantal BOA' s is voor ons dan ook bespreekbaar.
- Het veiligheidsgevoel van inwoners hangt ook samen met het gevoel dat er gehandhaafd wordt op door de gemeenteraad vastgesteld beleid. De LPB is van mening dat het steviger kan en moet. Wij zouden het een goede zaak vinden als wij jaarlijks standaard het jaarverslag VTH in de commissie ABZ bespreken. Aan het eind van deze raadsperiode onze APV eens echt evalueren past hier ook bij.

Verkeer en vervoer

- Onze (toeristische) fietspaden in het buitengebied zouden ook kunnen worden verbeterd. Aansluitend bij onze fietsambitie zou hier extra geld voor beschikbaar moeten komen. Dit door een storting in de dekkingsreserve “Fietsambitie Bergeijk 2020”. Wij denken daarbij aan een bedrag van 300.000 euro. Dit is gelijk aan de meeropbrengst Kurtax in 2025 en 2026 bij de door ons voorgestelde verhoging.
- Voor de LPB ligt de prioriteit in de aanpak van de mobiliteit bij het OV. Zeker nu de regionale fietsambitie goed verankerd is in de MRE. Alleen goed en snel OV krijgt mensen uit de auto. Wij stellen voor om als raad van Bergeijk onze collega’s in de raad van Eersel op te roepen om nog dit jaar groen licht te geven voor de realisatie van een HUB. We doen het immers samen in de Kempen. Wij doen hier de oproep om als raad na de zomervakantie een raadsbreed opgestelde motie aan te nemen dat de HUB in Eersel pure noodzaak is voor de Kempen en dat wij als Bergeijk samen met Eersel willen optrekken om belemmeringen op te heffen die de komst van een HUB in de weg kunnen staan. De LPB neemt hierin graag het voortouw.
- In het kader van leefbaarheid: 30 is 30 en 50 is 50 dan ook zo inrichten van straten! Extra budget om te versnellen zullen wij als LPB altijd steunen.

Economie

- Wij zien uit naar een discussie in de raad over het grond- en pachtbeleid. Graag zien wij beide onderwerpen in relatie tot elkaar behandeld en op een interactieve manier. Niet simpel voorstel ontvangen en goed of afkeuren.
- Als Bergeijk kunnen we geen twee jaar wachten op een besluit over een tweede KBP. Dat kunnen we onze groeiende Bergeijkse bedrijven, zeker de toeleveranciers van ASML niet aandoen. Denk ook nog eens even terug aan de lange weg die we hebben moeten afleggen voordat er überhaupt een KBP kon worden gerealiseerd. Daarom gaan wat ons betreft komend jaar locaties voor wat grotere/groeiende bedrijven zoeken binnen onze gemeentegrenzen.
- We moeten samen met de stichting Centrummanagement verder gaan met het aantrekkelijk maken van ons kernwinkelgebied. Van het college vragen wij daarom twee dingen. Ten eerste: maak een eind aan het doorgaande twee richtingsverkeer voor auto’s op ’t Hof. Niks wachten op de realisatie Hof Noord, nu doorpakken om het centrum veel aantrekkelijker te maken. Ten tweede : wij zouden graag in het licht van een “aantrekkelijk centrum met een gevarieerd aanbod...”(pagina 43 jaarstukken) een raadsdiscussie hebben over de toekomst van de Hofkerk voordat de discussie start met het parochiebestuur over de aflopende huurovereenkomst in 2026.

Onderwijs

- De LPB is van mening dat de voorgenomen renovatie van “De Regenboog” gebaat is met een gebiedsvisie van Tijnstraat-Lavendelstraat- Papaverstraat. Wij zien hier mogelijkheden voor een sterke kwaliteitsslag om te komen tot een nieuw Kindcentrum, sportzaal en woningbouw.

Sport, Cultuur en Recreatie

- Graag herhalen wij ons verzoek om een nota over sporten en bewegen in relatie tussen onze binnensportverenigingen en het sporten en bewegen bij basisscholen. Wij plaatsen dit in het licht van een goed voorzieningenniveau voor al onze kernen maar ook om te komen tot een (top) sporthal voor onze topsportteams om in competitieverband te excelleren. En om onze grootste topsporter te eren. Graag binnen de SPUK-middelen hier geld voor vrijmaken.
- Wij zien de extra middelen voor De Kattendans niet zitten. Hier blijkt maar weer dat De Kattendans geen gemeenschapshuis is als de andere maar een theater. Dat mag maar voor de LPB is het Aquinohuis vanaf nu HET gemeenschapshuis van en voor 't Hof. Hoe staat het overigens met de eindafrekening van de renovatie en heeft het college nog actie ondernomen om het contant betalen weer mogelijk te maken. Wij vragen steun om desnoods het contant betalen in de subsidievoorwaarden op te nemen of blijven we stil tot andere gemeenschapshuizen hetzelfde gaan doen?
- Graag zouden wij een grotere dotatie in de Bestemmingsreserve Kunst vanuit de Bestemmingsreserve R.O.L. zien van 100.000 euro. Dit om in al onze kernen meer kunst in de openruimte te plaatsen. Daarnaast zou er ook snel een nieuw beeld moeten komen voor De Kattendans. De sokkel is nu enkel een monument van vandalisme.

Sociaal Domein

- Zowel de participatiewet als het zorgstelsel gaan de komende jaren op de schop. Graag blijven wij als raad op interactieve wijze betrokken bij de veranderingen en de beleidskeuzes die daarbij horen. Raadsinformatiebijeenkomsten zijn prima maar vooraf bestuurlijke kaders stellen. Zeker omdat de uitvoering maar ook de beleidsvoorbereiding in Kempenverband geschied.
- Wij herhalen hier graag de oproep die wij ook vorig jaar bij de begrotingsbehandeling deden. Verhoog, de grens voor extra bijstand, toeslagen en kwijtschelding naar minimaal 130% van de bijstandsnorm. Het gaat over het algemeen goed met Bergeijk en onze inwoners maar iedereen moet mee kunnen doen.
- Hoe kunnen we als raad sneller inspelen op initiatieven die onze kernen sociaal sterker maken? Denk hierbij bijvoorbeeld aan de wens voor een podium vanuit De Weebosch Hier zouden wij toch een reserve of voorziening voor moeten hebben? Ook dit hebben wij eerder gevraagd.
- Prima dat de dorpskernen 't Loo en De Weebosch nu 8 uur dorpsondersteuning kunnen realiseren. Verhoudingsgewijs is de 12 uur voor dorpsondersteuning die de kern 't Hof nu heeft wel erg weinig. De LPB vraagt, mede gehoord de vraag tijdens de dorpschouw, uitbreiding naar 16 uur.

Volksgezondheid en milieu

- Wij vragen het college om met spoed het aantal laadpalen in Bergeijk te vergroten, meer dan verdubbelen. Daarnaast het plaatsen van laadpalen standaard mee te nemen in de anterieure overeenkomsten bij woningbouw.

- College bespreek binnen de GGD hoe wij onze inwoners die de naweeën van de Corona of de Q-koorts nog steeds ondervinden kunnen ondersteunen. Ook een grote groep voornamelijk nog studerende jongeren ondervindt mentale problemen blijkt uit recente publicaties. Al zorgen we er maar voor dat er een plek is waar ze echt gehoord worden, hun verhaal kwijt kunnen en kunnen delen met lotgenoten.
- Als LPB zijn wij trots op onze landelijke groene gemeente. Wij zijn daarom vierkant tegen de komst van 17 grote windturbines en een fors aantal zonneparken in het groene grensgebied aan de zuidwestzijde van onze gemeente. Collega's in de raad denk bij de afweging die we waarschijnlijk dit jaar nog moeten maken in de eerste plaats lokaal, aan de belangen van onze eigen inwoners en niet regionaal. Laten we Bergeijk en al onze kernen groen houden en fijn om overal in stilte te kunnen recreëren, te voet of op de fiets.

Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

- Wij zijn als Bergeijk trots op het Bakkerij Museum en de Hunnebergen in Luyksgestel. Voorstellen voor uitbreiding hebben dan ook onze steun.
- We beperken ons dit keer wat betreft onze opvattingen over woningbouw, daar komen nog genoeg momenten om onze opvattingen nader te onderstrepen. Slechts 1 concrete ambitie die we graag gedeeld zien: Er worden concrete plannen ontwikkeld voor minimaal 2 complexen voor sociale woningbouw in de gemeente. Dit in overeenstemming met de motie zoals vorig jaar november unaniem door de raad aangenomen.
- Wij hebben de inwoners van 't Loo beloofd terug te komen op het voorzieningenniveau in deze kern. Graag zouden wij zien dat de huisvesting van de Aldi op het "Baxterrein" permanent wordt. Dit biedt extra kansen voor een woningbouwontwikkeling in de Burg. Magneestraat en komt te goede aan de inwoners van 't Loo.
- Graag zien wij dat de speelplaats op de Uitvang wordt opgeknapt. Dit is een expliciete vraag gesteld tijdens de dorpsschouw en er is vast wel een potje waar dit uit gedekt kan worden.
- Nu horen wij uit Luyksgestel dat een nieuwe locatie vinden voor "De Durtrappers" nog niet zo eenvoudig is. Daarnaast is het omzetten van tennisbanen naar padelbanen welhaast onmogelijk door de geluidsaspecten. Is het college bereid om eens de mogelijkheden te onderzoeken van koppeling met de voetbalvelden van V.V. De Raven? Volgens ons liggen er mogelijkheden achter molen De Deen tussen Rijt en Neerrijt.

Voorzitter, collega's, dit was de eerste termijn van de Lokale Partij Bergeijk.